

Θούριος: ως επίθετο απαντά στους **Πέρσες** του *Αισχύλου* και σημαίνει ορμητικό ενώ ως **ποιητικό είδος** ανάγεται στον 7ο αιώνα.

Ορισμός: Προεπανασταστικός πατριωτικός ύμνος, φλογερό ορμητικό τραγούδι με φιλελεύθερο περιεχόμενο που σκοπό είχε να διεγείρει το πατριωτικό, αγωνιστικό αίσθημα των υπόδουλων λαών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, προκαλώντας συγκίνηση και ενθουσιασμό και να οδηγήσουν στην εξέγερση.

Θέμα ποιήματος:

-Περιγραφή της ζωής των υπόδουλων ελλήνων την περίοδο της τουρκοκρατίας και προτροπή του ποιητή να ξεσηκωθούν εναντίον των Τούρκων.
-Προβάλλεται η οικουμενική διάσταση του αγαθού της ελευθερίας: ο Ρήγας καλεί όλους τους σκλαβωμένους λαούς των Βαλκανίων, υπόδουλους της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, να ξεσηκωθούν, να επαναστατήσουν παραμερίζοντας τις εθνικές ή θρησκευτικές τους διαφορές. Κοινός στόχος τους να είναι η ελευθερία. (Παμβαλκανικό όραμα του Ρήγα)

(1) Πώς αισθάνεται ο Ρήγας στην εισαγωγή του ποιήματος και σε ποιους απευθύνεται ;

Ο Ρήγας αισθάνεται **απελπισία, αγανάκτηση, οργή** για τις άθλιες συνθήκες των σκλαβωμένων Ελλήνων. Αισθάνεται επίσης **αδημονία, ανυπομονησία** για απελευθέρωση.

Απευθύνεται στους κλέφτες αλλά και σε όλους τους υπόδουλους, Έλληνες και Βαλκανικούς λαούς.

Ποιο πρόσωπο χρησιμοποιεί και γιατί;

Χρησιμοποιεί **α' πληθυντικό πρόσωπο**, απευθυνόμενος όχι μόνο στους κλέφτες, αλλά σε όλους τους υπόδουλους Έλληνες (συμπεριλαμβάνοντας και τον εαυτό του ανάμεσα σε αυτούς) και γενικότερα σε όλους τους σκλαβωνένους του Βαλκανικού χώρου. Η σκλαβιά είναι οδυνηρή και αβάσταχτη για όλους τους υπόδουλους.

Με ποιους τρόπους κάνει τον λόγο του εντονότερο;

Ο λόγος τους γίνεται εντονότερος με το «Ως πότε», στην αρχή του Θούριου (αγανάκτηση, οργή αλλά και ανυπομονησία για απαλλαγή από τους Τούρκους). Επιπλέον, ο Ρήγας, από την αρχή ακόμη του Θουρίου, τους σκλαβωμένους τους αποκαλεί «παλληκάρια» και τους χαρακτηρίζει ως Λιοντάρια («σα λιοντάρια» παρομοίωση) Το λιοντάρι είναι ο άρχοντας των ζώων της ζούγκλας, το πιο δυνατό ζώο, που θεωρούνταν ως πρότυπο δύναμης και μεγαλείου. Έτσι υποδηλώνει ότι την ανδρεία, τη σωματική ικανότητα και τις ανδραγαθίες τους μόνο μέσα από συνθήκες αγώνα μπορεί να τις εκδηλώσουν και να καταξιωθούν. Επιπρόσθετα, τα ρητορικά ερωτήματα που απευθύνει προς τους υπόδουλους Έλληνες – συμπατριώτες του είναι ερωτήματα με τα οποία διεκτραγωδεί την τωρινή κατάστασή τους παρακινώντας τους έτσι να ξεσηκωθούν και να αφυπνιστούν από τον πνευματικό τους λήθαργο (έντονη προτροπή για επαναστατική δράση). Όλα τα ερωτήματα της 1ης στροφής «ως πότε να ζούμεν στα στενά, μονάχοι σαν λιοντάρια, στες ράχες, στα βουνά;» υποβάλλουν την αίσθηση ότι οι Έλληνες δεν πρέπει να καθυστερήσουν άλλο αλλά θα πρέπει να προετοιμαστούν για τον ιερό αγώνα τους. Επίσης, οι προστακτικές και προτρεπτικές υποτακτικές που χρησιμοποιεί ο ποιητής, εγκλίσεις που φανερώνουν παρότρυνση για κάτι σημαντικό αλλά και δύσκολο συνάμα. Τέλος, το ασύνδετο «στις ράχες, στα βουνά» και η μεταφορά «πικρή σκλαβια», τονίζουν τον έντονο και επαναστατικό χαρακτήρα του Θούριου.

(2) Η ζωή των σκλαβωμένων (χαρακτηριστικά)

- (α) Ζούσαν σε στενά περάσματα → ανασφάλεια
- (β) Ζούσαν μόνοι τους σαν τα λιοντάρια (μοναχικοί αλλά φοβερά λιοντάρια)
- (γ) Κατοικούσαν σε σπηλιές κι όχι όπως όλοι οι άνθρωποι σε σπίτια
- (δ) Στερούονταν την κοινωνική ζωή (βλέποντας κλαδιά)
- (ε) Ζούσαν μακριά από τα αγαπημένα τους πρόσωπα
- (στ) Στέρηση ελευθερίας και συχνές φυλακίσεις

(3) Ο ποιητής καταλήγει στο πικρό συμπέρασμα

Γι' αυτό και διακηρύσσει στους στίχ. 7-8 το απαράμιλλο για την αξία της ελευθερίας, πως είναι προτιμότερη «μιας ώρας ελεύθερη ζωή / παρά σαράντα χρόνοι σκλαβιά και φυλακή». Είναι η εμπειρία των σαράντα χρόνων της ζωής του ίδιου του Ρήγα. Σαράντα χρόνων ήταν όταν έγραψε τον Θούριο.

Συμπέρασμα:

Οι συνθήκες διαβίωσης των σκλαβωμένων μειώνουν και σταδιακά καταργούν το αίσθημα της αυτοσυντήρησης. (Τι κι αν ζεις 40 χρόνια φυλακισμένος και σκλαβωμένος ;) Προτιμότερο είναι να διεκδικήσεις με αγώνα την ελευθερία σου κι αν έχει διάρκεια μόνο για μια στιγμή (καλύτερα μιας ώρας ελεύθερη ζωή). Η ελευθερία παρουσιάζεται ως η υπέρτατη αξία!

(4) Το ιδανικό της ελευθερίας αποκτά οικουμενική διάσταση στο δεύτερο απόσπασμα.

Να συμβουλευθείτε τη Διακήρυξη των Διακαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτη καθώς και τη Χάρτα του Ρήγα και να αναλύσετε το πολιτικό του όραμα.

Ο Θούριος είναι πατριωτικό άσμα (τραγούδι), απευθύνεται όχι μόνο στους σκλαβωμένους από τους Οθωμανούς Έλληνες (Ρωμιούς) αλλά και σε όλους τους υπόλοιπους βαλκανικούς λαούς. Ως εκπρόσωπος του Διαφωτισμού ο Ρήγας επιδιώκει την πάταξη της δουλείας για την επικράτηση των αρχών της ελευθερίας, της ανεξαρτησίας και τη δικαιοσύνης σ' όλο το χώρο των Βαλκανίων. Το γεγονός αυτό θεωρούσε ότι διαφαλίζεται μέσα από τη σύμπραξη όλων των απελευθερωμένων λαών σε μια παμβαλκανική ομοσπονδία, όπου όλοι θα ζούσαν ελεύθεροι με πλήρη ισοτιμία και θρησκευτικά δικαιώματα. Αυτό άλλωστε αποτελούσε το πολιτικό του όραμα.

Γλώσσα- Στιχουργική

- Δημοτική γλώσσα με συγκεκριμένους ιδιωτισμούς (στες ράχες, Καλλιό)
- **Ιαμβικοί Δεκατρισύλλαβοι** στίχοι
- **Ζευγαρωτή** ομοιοκαταληξία

Η **Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτη** ψηφίστηκε το 1789 κατά την περίοδο της Γαλλικής Επανάστασης από τη Συντακτική Συνέλευση

Άρθρο 1 - Οι άνθρωποι γεννιούνται καί παραμένουν ελεύθεροι, με ίσα δικαιώματα. Κοινωνικές διακρίσεις γίνονται μόνο με γνώμονα το κοινό συμφέρον.

Άρθρο 2 - Σκοπός κάθε πολιτικής ένωσης αποτελεί η διατήρηση των φυσικών και απαράγραπτων δικαιωμάτων του ανθρώπου. Τα δικαιώματα αυτά είναι η ελευθερία, η ιδιοκτησία, η ασφάλεια και η αντίσταση στη βία.

Άρθρο 3- Το Έθνος είναι η αποκλειστική πηγή κάθε εξουσίας. Καμία ομάδα ανθρώπων και κανένα άτομο δεν μπορεί να ασκεί εξουσία που δεν απορρέει από το Έθνος.

Άρθρο 4 - Ελευθερία σημαίνει το να μπορεί να πράττει το κάθε άτομο οτιδήποτε δε βλάπτει ένα άλλο άτομο. Έτσι, η άσκηση των φυσικών δικαιωμάτων κάθε ανθρώπου θέτει σαν όριο το σημείο εκείνο, από το οποίο αρχίζει η άσκηση των ίδιων δικαιωμάτων για το άλλο άτομο. Το όριο αυτό δεν καθορίζεται παρά μόνον από το νόμο.

Άρθρο 10 - Κανείς δεν πρέπει να διώκεται για τις πεποιθήσεις του, ακόμη και τις θρησκευτικές, εφόσον η εκδήλωσή τους δεν διαταράσσει τη δημόσια τάξη που ο νόμος

έχει επιβάλλει.χρήση της και να καθορίζουν την ποσότητα, τη διάθεση, την είσπραξη και τη διάρκειά της.

<imgsrc="//el.wikipedia.org/w/index.php?title=%CE%95%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CF%8C:CentralAutoLogin/start&type=1x1" alt="" title="" width="1" height="1" style="border: none; position: absolute;" /

Με ποια εκφραστικά μέσα τονίζεται ο χαρακτήρας του Θουρίου; Να δώσετε παραδείγματα.

- Προσφωνήσεις: «παλλικάρια» «Βούλγαροι κι Αρβανίτες, Αρμένιοι και Ρωμιοί»
- Επιφώνημα: «ως πότε»
- Παρομοιώσεις: «σα λιοντάρια»
- Μεταφορές: «πικρή σκλαβιά», «να 'χωμεν μια καρδια» «χάνουμε αδέρφια», «παρά σκλαβιά και φυλακή».
- Ασύνδετο σχήμα: «στες ράχες, στα βουνά, σπηλιές να κατοικούμεν, να βλέπωμεν κλαδιά, φεύγωμ' απ' τον κόσμο»
- Ρητορικές ερωτήσεις: «Ως πότε....κι όλους τους συγγενείς;»
- Αντίθεση: «ελεύθερη ζωή- σκλαβιά».
- Παραδείγματα: «Σπηλιές να κατοικούμεν, ..κι όλους τους συγγενείς»
- Εικόνες: - Οι κλέφτες πάνω στα βουνά
- Όλοι οι σκλαβωμένοι λαοί που εξεγείρονται κατά του δυνάστη τους
- Θαυμαστικό: Κάλλιο' ναι μίας ...σκλαβιά και φυλακή!